

Domov>Denarni zahtevki>Zavarovanje premoženja med postopkom uveljavitve terjatve v državah EU

Zavarovanje premoženja med postopkom uveljavitve terjatve v državah EU

Avstrija

1 Katere so različne vrste ukrepov?

Začasni in preventivni ukrepi so primeri ukrepov zavarovanja. V avstrijskem pravu obstajajo naslednji ukrepi zavarovanja: ukrepi za zavarovanje dokazov; ukrepi za prisilno prodajo premoženja, zastavljenega v zavarovanje; začasne odredbe.

Skupna lastnost vseh teh ukrepov zavarovanja je, da strankam ni treba dokazati svojih trditev; zagotoviti morajo zgolj *prima facie* dokaze (tj. jih verodostojno predstaviti).

Začasne odredbe so najpomembnejši ukrepi zavarovanja, zato je predstavitev v nadaljevanju omejena na te odredbe.

Začasne odredbe so odločitve sodišča v obliki sklepa, s katerimi se zagotovi prihodnja izvršitev, za določen čas uredijo trenutne okoliščine ali doseže začasno zadoščenje zahtevka.

Začasne odredbe so razdeljene na odredbe za:

- zavarovanje zahtevka za denarno plačilo;
- zavarovanje zahtevka za izvedbo nekega dejanja;
- zavarovanje pravice ali pravnega razmerja.

2 Pod katerimi pogoji se lahko odredijo taki ukrepi?

2.1 Postopek

Začasne odredbe se izdajo samo na podlagi predloga. Stranki sta predlagatelj in nasprotna stranka. Za izdajo začasnih odredb so pristojna naslednja sodišča:

med postopkom, ki je že v teku: obravnavno sodišče na isti stopnji;

med izvršilnim postopkom: izvršilno sodišče;

pred tožbo v glavni stvari v pravnem postopku ali med obravnavo in izvršilnim postopkom: okrožno sodišče (*Bezirksgericht*) v okrožju, v katerem je splošno pristojno sodišče nasprotne stranke;

podredno, sodišče, ki je pristojno za predmet začasne odredbe, ali sodišče v kraju stalnega ali začasnega prebivališča dolžnikovega dolžnika ali okrožno sodišče, ki opravi prvo obravnavo za izvršitev.

Ker je postopek v skladu z določbami izvršilnega prava, pravno zastopanje na prvi stopnji ni potrebno.

Dejanska izvršilna dejanja (kot je sodni zaseg) se opravijo po uradni dolžnosti (opravi jih sodni izvršitelj). Stroške začasne odredbe, ki so odvisni od vrednosti zahtevka, ki ga je treba zavarovati, praviloma najprej nosi predlagatelj. Predlagatelj lahko povračilo stroškov zahteva le, če uspe v postopku v glavni stvari; povračilo stroškov je treba uveljavljati v postopku v glavni stvari. Nasprotna stranka pa je do povračila stroškov upravičena že na stopnji odločitve o začasni odredbi, če je uspešna v tem postopku.

2.2 Glavni pogoji

Za pridobitev začasne odredbe mora oškodovana stranka vložiti predlog, v katerem navaja trditve in *prima facie* dokaze v zvezi z denarno terjatvijo, nedennamim zahtevkom, ki se nanaša na izpolnitev neke druge obveznosti, ali sporno pravico ali pravnim razmerjem ter obstoj tveganja.

Za pridobitev začasne odredbe za zavarovanje denarne terjatve mora predlagatelj zagotoviti *prima facie* dokaze o subjektivnem tveganju; tj. *prima facie* dokaze, da bo nasprotna stranka brez začasne odredbe ukrepala tako, da bo onemogočila ali otežila izterjavo denarne terjatve.

Pri vseh drugih vrstah začasnih odredb so potrebni samo *prima facie* dokazi o objektivnem tveganju, tj. da bi bila brez začasne odredbe sodni pregon in izterjava zahtevka s strani sodišč onemogočena ali bistveno otežena, zlasti zaradi spremembe trenutnega položaja.

Pri začasnih odredbah za zavarovanje denarnih terjatev in drugih oblikah začasnih odredb kot *prima facie* dokaz tveganja zadostuje dokaz, da bi bilo treba zahtevek izvršiti v državah, v katerih taka izvršitev ni zagotovljena niti z mednarodno pogodbo niti s pravom Unije.

3 Cilj in predmet takih ukrepov

3.1 Katere vrste premoženja so lahko predmet takih ukrepov?

Vsa sredstva, ki so na voljo za zavarovanje denarne terjatve, so naštetja v zakonu o izvršbi (*Exekutionsordnung*). To so:

- ukrepi za zaseg in upravljanje premoženja;
- sklep o prepovedi odtujitve ali zastavitve premoženja stvarnega premoženja;
- sklep o prepovedi za tretjo osebo;
- ukrepi za upravljanje premoženja nasprotne stranke;
- sklep o prepovedi odtujitve ali obremenitve nepremičnine ali pravic, vpisanih v zemljiško knjigo.

3.2 Kakšni so učinki takih ukrepov?

Učinki teh ukrepov so odvisni od zagotovljenega zavarovanja. Z zasegom in upravljanjem premoženja stvarnega premoženja se zagotovi, da nasprotna stranka nima več neposrednega vpliva na to premoženje. Načeloma je celo pravno razpolaganje z zaseženim in upravljanim premoženjem neveljavno. Z zakonom je sodiščem podeljena široka diskrecijska pravica za izdajo „nujnih ali koristnih navodil“, medtem ko je premoženje zaseženo in upravljanje, da se preprečijo spremembe, zaradi katerih bi se zmanjšala njegova vrednost ali prihodki iz njega. Taka navodila lahko na primer vključujejo prodajo zaseženega pokvarljivega blaga.

Vsako razpolaganje, s katerim se krši prepoved odtujitve ali zastavitve premoženja stvarnega premoženja, je neveljavno.

Sklepi o prepovedi za tretje osebe, ki jih izda sodišče, prepovedujejo nasprotni stranki razpolaganje s kakršnimi koli zahtevki do tretjih oseb ali njihovo izterjavo. Sočasno se tretjim osebam odredi, da do nadaljnjega obvestila sodišča ne plačajo nobenih dolgov, ki jih imajo do nasprotne stranke, in ne izročijo nobenih predmetov, ki jih dolgujejo, ali ne storijo ničesar, kar bi lahko onemogočilo ali bistveno otežilo izvršitev v zvezi s terjatvijo ali predmeti, ki so dolgovani ali jih je treba izročiti. Z drugimi besedami, dolžnikovi dolžnikom se lahko prepove samo izpolnitev obveznosti ali oviranje izpolnitve, ni pa jim mogoče prepovedati plačila predlagatelju ali uresničevanja kakršne koli pravice. Tretje osebe, ki ne ravnajo v skladu s sklepom, so odgovorne za škodo.

Vprašanje, ali je razpolaganje v nasprotju z začasno odredbo neveljavno, v zakonu ni izrecno urejeno, pravni strokovnjaki v Avstriji pa so glede tega deljenega mnenja.

Za upravljanje nepremičnine nasprotne stranke se imenuje upravitelj, ki ga nadzoruje sodišče.

V zemljiško knjigo se vpiše zaznamek, da dolжник ne sme razpolagati s svojimi nepremičninami ali pravicami, vpisanimi v zemljiško knjigo, ali jih obremeniti. Po vpisu tega zaznamka so prostovoljno razpolaganje z nepremičninami ali pravicami s strani nasprotne stranke in ustrezni vpisi v zemljiško knjigo mogoči, vendar le z omejeno veljavnostjo glede na predlagatelja. Le če sodišče v pravomočni sodbi zavrne zahtevek predlagatelja ali je začasna odredba sicer razveljavljena, pridobi tretja oseba polne pravice, vključno v zvezi s predlagateljem, in doseže odpravo prepovedi.

3.3 Kakšna je veljavnost takih ukrepov?

Začasna odredba je veljavna le določen čas, čeprav jo je mogoče na zahtevo predlagatelja podaljšati. Če je začasna odredba izdana ločeno od postopka v glavni stvari, mora sodišče določiti razumen rok za utemeljitev zavarovanega zahtevka in vložitev tožbe ali predloga za izvršbo. Nasprotna stranka lahko ob pologu varščine zadrži izvršitev odredbe in doseže razveljavitev že izvršenih odredb.

Začasne odredbe je treba razveljaviti na zahtevo ali po uradni dolžnosti, če:

se je rok za utemeljitev zahtevka iztekel in utemeljitev ni bila predložena;

je bila začasna odredba izvršena obširneje, kot je bilo potrebno za zaščito predlagatelja;

pogoji za začasno odredbo niso več izpolnjeni;

je nasprotna stranka plačala varščino ali predložila jamstvo;

razlogi za začasno odredbo ne veljajo več.

4 Ali se je zoper ukrep mogoče pritožiti?

V postopku za izdajo začasne odredbe sta predvideni dve pravni sredstvi, vendar nobeno od njiju nima odločilnega učinka:

ugovor zoper samo začasno odredbo: če nasprotna stranka in dolžnikov dolжник nista bila predhodno zaslišana, lahko v 14 dneh vložita ugovor. Za zagotovitev pravične obravnave se lahko predložijo novi dokazi. Sodišče prve stopnje o takih ugovorih odloči s sklepom, obravnava pa ni odprta za javnost; pritožba, znana kot „Rekurs“, je prav tako na voljo zoper sklep, izdan v postopku za izdajo začasne odredbe. Rok za vložitev te pritožbe je 14 dni. Ta pritožbeni postopek je pisni postopek, v katerem ni mogoče predložiti novih dokazov. Zoper potrjen sklep o začasni odredbi se lahko vložijo tudi zahtevek za revizijo, vendar ne, če je bil predlog za začasno odredbo zavrnjen.

Posebna pravila:

V zakonu je predvideno naslednje:

začasna nastanitev za (razvezanega) zakonca;

začasna ureditev, uporaba ali zavarovanje zakonskega premoženja in zakonskih prihrankov;

začasna nastanitev za otroka;

začasne odredbe za preprečitev nasilja v družini;

začasne odredbe za preprečitev nasilja na splošno;

začasni najem;

začasne odredbe za preprečitev posegov v zasebnost;

ukrepi za izpolnitev nujne potrebe enega od zakoncev po nastanitvi.

V okviru teh posebnih pravil so posebej pomembne začasne odredbe za preprečitev nasilja. Avstrija ima preprost, a zelo učinkovit sistem za zaščito pred nasiljem, ki omogoča izgon nasilnega sostanovca iz stanovanja in prepoved njegove vrnitve. Osebi, zaradi nasilnega vedenja katere je nerazumno pričakovati, da se bo druga oseba srečevala z njo, se lahko prepove tudi obiskovanje nekaterih krajev ali vzpostavljanje stikov. Zelo pomembno je, da ta sistem zagotavlja tesno sodelovanje pri preprečevanju nasilja v družini med policijo, sodišči, lokalnimi centri za preprečevanje nasilja v družini in, če so vključeni mladoletne osebe, službami za otroško in mladinsko skrbstvo.

Organi javnega reda in miru so na podlagi policijskega prava pooblašteni, da zoper osebe, ki ogrožajo življenje, zdravje ali svobodo druge osebe, izdajo sklep o izgonu ali prepovedi približevanja, ki traja največ dva tedna. Če je predlog za začasno odredbo vložen pri sodišču, se sklep podaljša na največ štiri tedne. Policija mora tudi obvestiti lokalne centre za preprečevanje nasilja v družini, da lahko žrtvam zagotovijo podporo.

Sodišče mora na zahtevo žrtve osebi, zaradi katere je skupno življenje zaradi njenega fizičnega nasilja, grožnje s fizičnim nasiljem ali psihičnega nasilja postalo nevzdržno, odrediti tudi, da:

zapusti dom in neposredno bližino doma ter

se ne vrača domov ali v neposredno bližino doma, dokler se dom uporablja za izpolnjevanje nujne potrebe po nastanitvi predlagatelja.

Sodišče lahko izgnani osebi prepove tudi obiskovanje določenih krajev (kot je ulica pred stanovanjsko hišo ali otrokovo šolo) in ji odredi, naj se vzdrži srečevanja ali vzpostavljanja stikov s predlagateljem, če to ni v nasprotju z resnimi interesi nasprotne stranke.

Začasne odredbe, izdane v povezavi s postopkom v glavni stvari, kot je postopek za razvezo zakonske zveze, postopek za razveljavitev, postopek za delitev prihodka iz premoženja ali postopek za pojasnitev pravic do uporabe stanovanja, veljajo do pravomočne sodbe v postopku v glavni stvari. Začasne odredbe se lahko izdajo ne glede na to, ali stranki še živita skupaj, in neodvisno od postopka v zadevi v glavni stvari. Vendar če tak postopek ni v teku, se lahko začasna odredba izda za največ šest mesecev.

Če so izpolnjeni pogoji za to, je treba začasno odredbo izvršiti takoj bodisi po uradni dolžnosti bodisi na zahtevo. Izvršilni organ (sodni izvršitelj) mora nasprotni stranki odrediti zapustitev stanovanja ter ji odvzeti vse ključne doma in jih shraniti pri sodišču. Sodišče lahko za izvršitev začasne odredbe za zaščito pred nasiljem v družini pooblasti organe javnega reda in miru, ki lahko v to vključijo uradnike za izvrševanje javnega reda in miru, ki so jim na voljo. To se v praksi zgodi pogosto, kar pomeni, da začasne odredbe za zaščito pred nasiljem na splošno izvršuje policija in ne sodni izvršitelj.

Zadnja posodobitev: 11/03/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.